אבל יותרת ושתי כליות דלא כתיבן בגופיה אימא לא קא משמע לן: אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא והא תנא א) פר יוה"כ לכל מה שאמר ב) בענין קאמר תנאי היא תנא דבי רב מרבי הכי תנא דבי רבי ישמעאל לא מרבי הכי תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה נאמרו יותרת ושתי כליות בפר כהן משיח ולא נאמרו בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שזעם על אוהבו ומיעט בסרחונו מפני חיבתו ותנא דבי רבי ישמעאל מפני מה נאמרה ‹פרוכת הקדש בפר כהן משיח ‹ולא נאמר בפר העלם דבר של צבור משל למלך בשר ודם שסרחה עליו מדינה אם מיעוטה סרחה פמליא שלו מתקיימת אם רובה סרחה אין פמליא שלו מתקיימת: לפיכך אם נתן כולן כתיקנן כו': תנן התם ‹פיגל בקומץ ולא בלבונה ולא בקומץ רבי מאיר אומר פיגול וחייבין עליו כרת וחכמים אומרים ‹אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר א"ר שמעון בן לקיש לא תימא טעמא דר' מאיר דקסבר ‹מפגלין בחצי מתיר אלא הכא במאי עסקינן כגון שנתן את הקומץ במחשבה והלבונה בשתיקה קסבר כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה ממאי מדקתני לפיכך אם נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנה פסול ואין בו כרת הא אחת שלא כתיקנה וכולן כתיקנן פיגול מני אילימא רבנן הא אמרי רבנן אין מפגלין בחצי מתיר אלא רבי מאיר ואי טעמא דרבי מאיר משום דמפגלין בחצי מתיר הוא אפילו כדקתני נמי ג) לאו משום דקסבר ‹ כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה אמר רבי שמואל בר יצחק לעולם רבנן היא ומאי כתיקנן כתיקנן לפיגול והא מדקתני לפיכך אם נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנה ד) פסול ואין בו כרת מכלל דתיקנה להכשירה הוא דאתא אמר רבא מאי שלא כתיקנה חוץ למקומו רב אשי אמר שלא לשמו מכלל דכי לא עביד לה חוץ למקומו ושלא לשמו מחייב איידי דתנא רישא פיגול וחייבין עליו כרת תנא נמי סיפא פסול ואין בו כרת: מיתיבי ‹ במה דברים אמורים בדמים הניתנין על מזבח החיצון

אבל יותרת ושתי הכליות דלא כתיבן בגופיה אימא לא. תימה הא אמרת לפר מייתי ט) להכי למיהוי כמאן דכתב בגופיה לאגמורי לשעירי עבודת כוכבים ושמא אי לאו הך היקשא דחטאתם על שגגתם לא הוה דרישנא ליה הכי: **והא** תנא לרבות פר יוה"כ לכל האמור בענין קאמר. פירש בקונטרס אלמא כולה מילתא יליף מיניה ואפילו עיכובא ואת אמרת לאת כדם וטבילה גרידא י) וקשה לרב פפא דלעיל דלא פי' דאתא לעיכובא ומשני תנאי היא וא"ת ולהאי תנא דיליף עיכובא בהיקשא שבע על עכבו ביוה"כ יא) מנא ליה עיכובא דליתנהו בפר העלם ובפר כהן משיח וי"ל דהיא גופיה ילפינן בהיקש מה התם לא חלקת בהזאותיה אף ביוה"כ לא תחלוק (תוספתא) ותימה דלעיל הביא הברייתא לסיועיה לרב פפא והשתא פריך מינה ותו מאי פריך על רב פפא דלא מוקי לה לעיכובא אלא יב) עיכובא ביוה"כ מחוקה נפקא או מוכלה מכפר כדפריך לעיל וי"ל יג) דפריך הכי לכל יד) האמור בענין משמע אפי' ליותרת ושתי הכליות משום דכתיב כאשר יורם בפר כהן משיח דאם אינו ענין לגופיה תנהו ענין בפר העלם כדדרשינן בפרק איזהו מקומן (לקמן דף מט:) ודרשינן לפר זה פר של יוה"כ בין לאת כדם וטבילה בין ליותרת ושתי הכליות מחד היקשא הוא הדין לרבי ישמעאל דדריש לפר זה פר העלם ליותרת [ושתי] כליות ולא דריש כאשר יורם דלא צריך אלא חד היקשא דחטאת טו) לרבות שעירי עבודת כוכבים וא"כ חטאתם על שגגתם למה לי וגבי טז) שעירי עבודת כוכבים אמאי מצרכי תרי היקישי ומשני תנאי היא והשתא להאי תנא יז) אתא ליה יותרת ושתי הכליות בפר יוה"כ מדתניא בתורת כהנים כל חלב פר יח) החטאת פר לרבות פר יום הכפורים ליותרת ושתי הכליות יש לתמוה דבכוליה הש"ס נקיט שעירי עבודת כוכבים בלשון רבים ופר העלם בלשון יחיד דמאי שנא והא מאן דאית ליה בהוריות (דף ה.) שעיר לכל שבט ושבט יט) אית ליה נמי פר לכל שבט ושבט:

ממאי מדקתני כו'. בכוליה שמעתא משמע דאע"ג דאין מפגלין בחצי מתיר פסול מיהא הוי ותימה דבפ' תמיד נשחט (פסחים דף סא.) גבי שחטו למולים ולערלים כו' ומוקי לה (שם סג.) בשוחט סימן ראשון למולים כו' ור"מ לטעמיה דאמר מפגלין בחצי מתיר משמע התם דלרבנן הוי כשר גמור ויש לומר דהא דפסלי הכא היינו משום דאיכא למיגזר כדאי' בפ"ב דמנחות (דף יד:) דרבנן גזרי קומץ אטו קומץ דמנחת חוטא לבונה אטו לבונה הבאה בבזיכין אבל התם לא שייך למיגזר סימן א' אטו שני סימנין:

קמ"ל. למעוטא ה) על שגגתם לענין אשה לה' נמי איתקוש: **והא תנא לרבות פר יוה"כ לכל** ו) **בענין קאמר**. אלמא כולה מילתא יליף מינה ואפילו עיכובא ואת אמרת לאת כדם וטבילה: **תנאי היא תנא דבי רב מרבי הכי**. כל ת"ר ז) קרי תנא דבי רב. ההיא מתני' קמייתא לא מרבי ליה אלא לאת כדם וטבילה ועיכובא נפקא ליה ח) מחוקה ולרבי יהודה מאם כלה כפר: **ותנא דבי רבי ישמעאל**. הך תנא בתרא דאמר לכל האמור בענין מתניתין ט) דבי רבי ישמעאל היא שנשנית ונסדרה בבית מדרשו של ר' ישמעאל וסידרו בה י) תנאים הרבה כמו שסידרו רבי חייא ור' אושעיא: **על אוהבו**. ליבור: **מיעט בסרחונו**. קיצר בדברים: **מפני מה נאמרה פרכת הקדש** גרס. בפר יא) כהן משיח כתיב את פני פרכת הקדש ובפר העדה כתיב (ויקרא ד) את פני הפרכת: **פמליא שלו**. כניסת חבורת עצתו והמסכימים יב) לדעתו אשר דברי סתרו אליהם ואם רובה סרחה אין פמליא שלו קיימת הרי הוא מסולק ממינתם ומכניסתם במקצת ואין לבו גם כהן כבראשונה ה"נ כיון דרוב ליבור [סרחה] יג) כביכול אין כאן קדושה: **פיגל בקומץ ולא בלבונה**. בהקטרת המנחה שני מתירין יש הקומץ והלבונה ואם הקטיר את האחד במחשבת פיגול והאחד בשתיקה: **ר"מ אומר פיגול**. כדמפרש טעמא לקמן: **כגון שנתן את הקומץ במחשבה**. תחילה ואחר כך הלבונה בשתיקה וה"ה אם נתן לבונה במחשבה תחילה ואחר כך קומץ בשתיקה וטעמא משום דעל דעת ראשונה עשה ונמצא מפגל בכל המתיר ורבנן סברי על דעת ראשונה לא אמרינן אלא אם כן אמר אף בשני יד) וכל מחשבה דקדשים מוציא בפה הוא אבל ראשונה בשתיקה ושניה במחשבה דאין כאן אלא מחשבת חצי מתיר [מודה ר"מ] דלא פיגל אלא פסל: **מדקתני**. מתניתין (דף ט:): **לפיכך אם נתן כולן כתקנן**. וקס"ד הייתו שתיקה: **ואחת שלא כתקנה**. במחשבת חוץ לזמנו: **פסול ואין בו כרת**. שלא חישב אלא בחצי מתיר דכולן מעכבות בו וכולן מתירות ואין פיגול עד שיפגל בכולן: **הא אחת שלא כתיקנה**. הראשונה במחשבה והשאר בשתיקה פיגול דאמרינן על דעת הראשונה עשה והוה לי' מחשבה בכוליה מתיר: **הא אמרינן** טו) **אין מפגלין בחצי מתיר**. כדקתני בהדיא עד שיפגל בכל המתיר ואפי' ראשונה במחשבה ושניה בשתיקה משמע אלמא לית להו על דעת ראשונה עשה טז): **אפילו כדקתני נמי**. ראשונה בשתיקה ואחרונה במחשבה ליהוי פיגול יז) אלמא מדשני ליה בין ראשונה בשתיקה לראשונה במחשבה שמע מינה טעמא משום דעשה על דעת הראשונה הוא: **כתיקנה** יח) **לפיגול**. הראשונות במחשבות יט) דחוץ לזמנו ואשמעינן דלא אמרינן על דעת הראשונה עשה: **והא מדקתני ואחת שלא כתקנה**. ולא קתני כולן כתיקנן חוץ מאחת מהן או ואחת בשתיקה שמע מינה כתקנן דאמר להכשירו כ) הוא דאי במחשבה ולפיגול היכי מקרי לה להך דשתיקה שלא כתיקנה הא לא חשיב בה מידי ולא קילקל מחשבתו ראשונה דניקרייה שלא כתיקנה לפיגול: **אמר רבא**. לעולם כתקנה לפיגול ורבנן היא ולר"מ לא תשמע מינה מידי ושלא כתקנה דאחרונה נמי שלא כתקנה לפיגול קאמר וכגון שנתנו במחשבת חוץ למקומו המוציאה מידי פיגול: **ורב אשי אמר מחשבה שלא לשמו**. נמי קרי שלא כתקנה לפיגול דהא חטאת היא ומחשבה שלא לשמו פוסלת בה ומוציאה מידי פיגול כא): ה"ג **מכלל דכי לא עביד לה חוץ למקומו ושלא לשמו מיחייב**. מדלא קרי לה תנא פסול אלא בשחישב שלא כתיקנה ואוקימנא בשלא לשמו או חוץ למקומו מכלל דכי לא עביד לה הכי אלא בשתיקה דחייב כב) כלומר הוי פיגול לחייב על אכילתו כרת אלמא על דעת ראשונה עשה א"כ לאו כרבנן מצית לאוקמי כג): ה"ג **איידי דתני רישא פיגול וחייבין עליו כרת תנא** כד) **סיפא פסול ואין בו כרת** ולא גרסינן אלא. כלומר לעולם כתקנן לפיגול ושלא כתיקנה חוץ למקומו וה"ה נמי דאם נתן בשתיקה לא פיגל כה) והאי דנקט שלא כתקנה איידי דתנא רישא במיצועות נתן את הראשונה חוץ לזמנה ואת השניה חוץ למקומו פיגול וחייבין עליו כרת ודוקא נקט חוץ למקומו לאשמועינן רבותא דלא אתיא מחשבת חוץ למקומו דשניה ומפקא לה מידי פיגול משום דהוקבע בפיגול כו) לראשונה שמתנה אחת מתרת ומפגלת בהן תני נמי סיפא בפנימיות דכה"ג אתיא מחשבה שניה ומפקא ליה מידי פיגול אע"ג דלא צריך למתניה [illegible] לא הוה מיקבע כז): **כד"א כו'**. בתוספתא דזבחים היא כד"א כדמתנה אחת מתרת ומפגלת כהן: **בדמים**. [illegible]

אבל

עין משפט
נר מצוה

כג א מיי' פרק ט"ז מהלכות פסה"מ הלכה ו:

◆

תורה אור השלם

ו. וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וְהִזָּה מִן הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה אֶת פְּנֵי פָּרֹכֶת הַקֹּדֶשׁ: ויקרא ד, ו

◆

מוסף רש"י

תנא דבי רב. קרי לברייתא קמייתא שעשויה בתורת כהנים דמקרי ספרא דבי רב לפי שהיה סדור בבית המדרש בפי כולם אבל ברייתא דר' ישמעאל לא היתה סדורה אלא בפי תלמידיו (חולין סו.) פיגל בקומץ. בהקטרת קומץ חישב על הפיגול: עד שיפגל בכל המתיר. והקטרת לי מהן חצי מתיר הוא, דאיכא נמי הקטרת חבירו (מנחות טו.) בכל הערשה. פתם (שבת צא.):

שיטה מקובצת

[illegible]

מסורת הש"ס

[illegible]

גליון הש"ס

[illegible]

שינויי נוסחאות

[illegible]

[illegible]